

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут міжнародного
співробітництва та освіти

СВІТОВІ ВИМІРИ ОСВІТНІХ ТЕНДЕНЦІЙ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут міжнародного
співробітництва та освіти

СВІТОВІ ВИМІРИ ОСВІТНІХ ТЕНДЕНЦІЙ

Збірник наукових праць

<http://imco.nau.edu.ua/>

Київ 2022

УДК 81'243(043.2)

Світові виміри освітніх тенденцій
збірник наукових праць
<http://imco.nau.edu.ua/>

Рекомендовано навчально-методично-редакційною радою
Навчально-наукового інституту міжнародного співробітництва та освіти
Національного авіаційного університету (протокол № 2 від 26 травня 2022 р.)

Видавець: кафедра філологічних та природничих дисциплін
Навчально-наукового інституту міжнародного співробітництва та освіти
Національного авіаційного університету.

Поштова адреса: Україна, Київ, 03058,
просп. Любомира Гузара, 1, корп. 8^а, 408.

Електронна пошта: philolognau@ukr.net

Містить наукові та науково-методичні праці із загального і слов'янського мовознавства і літературознавства, методики викладання філологічних та природничих дисциплін іноземним громадянам.

Головний редактор – доктор педагогічних наук Зарубінська І. Б.

Відповідальні редактори:

доктор філологічних наук Межжеріна Г. В.
кандидат технічних наук Корчук О. Ю.

Члени редакційної колегії:

кандидат економічних наук Шевченко О. Р.
доктор філологічних наук Бріцин В. М.
доктор філологічних наук Глуценко В. А.
доктор філологічних наук Нечитайло І. М.
доктор мистецтв Пустовойт І. В. (США)
доктор педагогічних наук Субота Л. А.
кандидат педагогічних наук Довгодько Т. І.
кандидат біологічних наук Загороднюк І. В.
кандидат філологічних наук Ковалюк О. К.
кандидат філологічних наук Нагорна Н. М.
кандидат філологічних наук Ніколаєва Н. С.
кандидат філологічних наук Федчук Л. І.

Технічні редактори:

провідний фахівець Чеберяк В. П.
провідний фахівець Медведенко К. О.

Рекомендовано давати посилання за зразком:

Іванов І. І. Авіаційні..... Світові виміри освітніх тенденцій : збірник наукових праць / за заг. ред. Г. В. Межжеріної, О. Ю. Корчук ; Навчально-науковий інститут міжнародного співробітництва та освіти. Національний авіаційний університет. Київ, 2022. С. 90–94. Режим доступу : <http://imco.nau.edu.ua/>

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність цитат, власних імен та інших відомостей.

ISBN 978-966-136-893-3

© ННІМСО НАУ, 2022
© НАУ, 2022

ОСВІТНІ СТРАТЕГІЇ

Ольга Шевченко

e-mail: deanfsf@nau.edu.ua

Дмитро Бугайко

e-mail: bugaiko@nau.edu.ua

Тадеуш Попковський

e-mail: t.popkowski@gmail.com

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ АВІАЦІЙНОЇ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Перспективи розвитку міжнародної авіаційної освіти полягають у подальшому вдосконаленні міжнародної співпраці провідних науково-навчальних авіаційних центрів, серед яких одне з лідируючих місць належить Національному авіаційному університету. З-поміж пріоритетних напрямків співробітництва можливо виділити відкриття авіаційних спеціальностей, співпрацю університетів з такими провідними авіаційними організаціями, як Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО) та Міжнародна асоціація повітряного транспорту (ІАТА), упровадження програм подвійних дипломів, популяризацію можливостей програм академічної мобільності діяльності. Міжнародна співпраця в галузі міжнародної авіаційної освіти дозволяє досягнути максимального синергетичного ефекту на глобальному ринку авіаційних освітніх послуг.

Ключові слова: міжнародна авіаційна освіта, компетентнісний підхід, авіаційні спеціальності, Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО).

Prospects for the development of international aviation education are to further improve the international cooperation of leading aviation research and training centers, among which one of the leading positions belongs to the National Aviation University. Among the priority areas of such cooperation are the opening of aviation specialties, cooperation of universities with leading aviation organizations such as the International Civil Aviation Organization (ICAO) and the International Air Transport Association (IATA), implementation of double degree programs, promotion of academic mobility programs. International cooperation in the field of international aviation education allows to achieve the maximum synergetic effect in the global market of aviation education services.

Keywords: international aviation education, competency approach, aviation specialties, International Civil Aviation Organization (ICAO).

Постановка проблеми. Авіаційно-транспортна галузь є системою відкритого типу, на яку впливає широкий спектр технічних, природних, людських та економічних небезпек. Кожна небезпека спричиняє створення низки ризиків. За таких умов застосування нової Стратегії безпеки цивільної авіації ІКАО вважається найбільш ефективним інструментом для забезпечення прийняттого рівня безпеки у глобальній цивільній авіації. Одним з найбільш

ефективних інструментів захисту цивільної авіації є підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації авіаційних спеціалістів, яка будуватиметься на сучасних компетентнісних підходах до проблем безпеки авіації [Бугайко, Павеска; Бугайко, Тимохін; Бугайко та ін.].

Мета. Ставимо за мету визначення перспективи розвитку міжнародної авіаційної освіти на прикладі досвіду Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна) та його міжнародної співпраці з провідними університетами країн ЄС та світу.

Виклад основного матеріалу дослідження. За прогнозами провідних світових організацій цивільної авіації, кожні 15–20 років відбувається подвійне збільшення кількості рейсів [Bugaiko та ін.]. Це зумовлює в наступні двадцять років необхідність підготовки для світової цивільної авіації понад 491 тис. пілотів, 100 тис. диспетчерів повітряного руху, мільйона бортпровідників та понад пів мільйона технічного персоналу обслуговування літаків. За оцінками експертів, у період до 2036 року галузь повітряного транспорту сприятиме створенню 15,5 млн. прямих робочих місць і залучення 1,5 трлн. доларів ВВП для світової економіки. Водночас наявна, а головне, прогнозована пропускна спроможність авіаційних навчально-тренувальних центрів є далекою від попиту на навчання перерахованих авіаційних фахівців. Згідно «Глобального плану забезпечення безпеки польотів на 2020–2022» ІКАО загальносвітовий рівень забезпечення четвертого критичного елементу надзору за безпекою авіації, який стосується наявності кваліфікованого авіаційного технічного персоналу, становить трохи більше ніж 50 %. Це найменший показник серед усіх восьми критичних елементів та одна з головних вразливостей у світовій системі цивільної авіації [Bugaiko, Shevchenko].

Розвиток міжнародної діяльності Національного авіаційного університету (НАУ) є важливим засобом зміцнення на міжнародній арені авторитету України як світової авіаційної держави та залучення додаткових джерел фінансування університету. Особливу роль така організація відіграє в умовах невинуватої масштабної агресії Російської Федерації. Отже, наші випускники та студенти в

понад 120 країнах світу є фактично послами миру та підтримують нашу країну практично в усіх регіонах світу. Міжнародна діяльність університету здійснюється згідно Стратегії інтернаціоналізації співробітництва в галузі освіти Національного авіаційного університету на 2018–2028 роки та комплексної програми щодо розширення експорту освітніх послуг та збільшення кількості іноземних студентів в НАУ на 2019–2029 роки.

Станом на 31 грудня 2021 року в НАУ навчається 589 студентів-іноземців денної форми навчання. На заочній формі навчання зараз навчається 142 іноземні студенти. Суттєву роль у зміцненні іміджу НАУ на світовому ринку підвищення кваліфікації керівних кадрів цивільної авіації відіграє Інститут ІКАО НАУ. У 2021 році курси підготовки та підвищення кваліфікації Інституту ІКАО – Європейського регіонального навчального центру ІКАО з авіаційної безпеки (АБ) та Європейського регіонального навчального центру ІКАО з безпеки польотів (БП) пройшло 1136 іноземних громадян, у тому числі 202 особи у 2021 році. На курсах підвищення кваліфікації НН Інституту неперервної освіти перепідготовку пройшли 198 іноземців. Необхідно відмітити стабільну зацікавленість іноземців до навчання в аспірантурі НАУ (у 2021 році в університеті було двадцять аспірантів-іноземців). Загальна кількість іноземних громадян, які навчаються в НАУ за різними формами навчання у 2021 році складала 1221 особу, що безперечно надає НАУ статусу одного з лідерів міжнародної освіти України. На рис. 1 наведено контингент студентів та слухачів НАУ за різними формами навчання станом на 31 грудня 2021 року.

Рис. 1. Контингент студентів та слухачів НАУ за різними формами навчання

Результатом популяризації можливостей програм академічної мобільності діяльності є реалізація понад сорока угод із ЗВО-партнерами в рамках програм академічної мобільності Erasmus+ (ЄС) та Mevlana Exchange Programme (Туреччина). Національний авіаційний університет пишається тим, що активно та успішно долучається до Програми імені Фулбрайта як інституція, що відправляє своїх студентів, викладачів і науковців на навчання, дослідження та викладання у США, а також як сторона, що приймає у себе американських вчених. Серед стратегічних пріоритетів розвитку міжнародної освіти університету є розвиток програм подвійних дипломів з провідними закладами вищої освіти ЄС та світу. Яскравим прикладом такого співробітництва є співпраця з Міжнародним університетом логістики і транспорту у Вроцлаві. Так, з 1 вересня 2021 року стартувало навчання українських і польських студентів – учасників проєкту «The Comprehensive Joint Master Studies in Logistics Programme» (project No PPI/KAT/ZO2O/1/00012/ «Катамаран – комплексне об'єднання магістерських досліджень у сфері логістики»). Проєкт фінансується Соціальним фондом Європейського Союзу у рамках Оперативної програми «Knowledge Education Development». Учасниками проєкту виступають Міжнародний університет логістики і транспорту у Вроцлаві (Польща) та Національний авіаційний університет. Університети-партнери орієнтовані на впровадження останніх тенденцій та методів навчання в освітній процес. До навчального процесу крім викладачів університетів будуть активно залучатися топ-менеджери провідних логістичних компаній, науковці та підприємці. Це дасть можливість набутися учасникам проєкту спеціальних знань для опанування фаху.

Висновки. Перспективи розвитку міжнародної авіаційної освіти полягають у подальшому вдосконаленні міжнародної співпраці провідних науково-навчальних авіаційних центрів, серед яких одне з лідируючих місць належить Національному авіаційному університету. Співпраця базується на розвитку ними нових новітніх авіаційних спеціальностей, співпраці університетів з провідними авіаційними організаціями, такими як Міжнародна

організація цивільної авіації (ІКАО) та Міжнародна асоціація повітряного транспорту (ІАТА), упровадженні програм подвійних дипломів з провідними закладами вищої освіти ЄС та світу, популяризації можливостей програм академічної мобільності. Міжнародна співпраця в галузі міжнародної авіаційної освіти дозволяє досягнути максимального синергетичного ефекту на глобальному ринку авіаційних освітніх послуг.

Література

- Бугайко Д., Павеска М. Роль міжнародного співробітництва університетів у системі безпеки авіації. *Стратегічні орієнтири розвитку НАУ в умовах динамічного освітнього середовища* : зб. статей і матеріалів. Київ : НАУ, 2019. С. 153–157.
- Бугайко Д., Тимохін В. Проблеми підготовки іноземних студентів у сфері авіаційної логістики. *Проблеми підготовки професійних кадрів з логістики в умовах глобального конкурентного середовища: XVII МНПК* : зб. доповідей. Київ : Сік Груп Україна, 2019. С. 137–140.
- Бугайко Д., Тимохін В., Заміар З. Проблеми підготовки студентів-іноземців авіаційних спеціальностей в умовах глобалізації. *Сучасні проблеми глобалізаційних процесів в світовій економіці* : зб. матеріалів XII наук.-практ. конф. Київ : ФОП Маслаков, 2019. С. 25–27.
- Bugayko D., Kharchenko V., Foriash M. New Technologies in the Global Aero - Space Engineering Education. *Logistics and Transport*. Wrocław : International School of Logistics and Transport in Wrocław, 2014. Vol. 24. № 4. P. 37–44.
- Bugayko D., Shevchenko O. Indicators of air transport sustainable development. *Intellectualization of Logistics and Supply Chain Management*. 2020. № 4. P. 6–18.